

Čuvari tradicije : zbornik radova : Seminar bunjevačkog stvaralaštva, ur. Ivana Petrekanić Sič, HKPD „Matija Gubec“, Tavankut, 2021., 153 str.

Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo „Matija Gubec“ organizira Seminar bunjevačkog stvaralaštva „u cilju očuvanja dijelova tradicijske kulture bunjevačkih Hrvata prijenosom znanja i vještina onima koji su za to zainteresirani“ (str. 5) i koji se održava u kontinuitetu deset godina. Ova publikacija nastala je kao kruna obljetnice postojanja seminara, a ideja je bila da voditelji pojedinih sekcija na seminaru na cjelovit i pregledan način vjerno opišu određeni dio tradicijske kulture. Tomislav Žigmanov u uvodniku naglašava kako su oni tako „dali trajni prinos očuvanju i prijenosu kulturne baštine bunjevačkih Hrvata“ (str. 5).

Ovaj zbornik tiskan je 2021. godine u nakladi HKPD-a „Matija Gubec“ iz Tavankuta, u 500 primjeraka u tiskari „Simbol“ u Petrovaradinu. Idejni autor koncepta ove publikacije je Ivica Dulić, urednica je Ivana Petrekanić Sič, a grafičko oblikovanje potpisuje Ivana Piuković.

Publikacija je tiskana na 153 stranice u formatu 21 x 21 cm, a tekst je formatiran dvostupačno. Zbornik se sastoji iz pet cjelina: „Crtice iz povijesti – naroda, mjesta i Društva“, „Nošnja i rukotvorine na ponos“, „Glazba – sviranje i pjevanje“, „Život u običajima“ te „Bunjevački narodni plesovi“.

Prva cjelina počinje tekstem Vladimira Nimčevića koji govori o povijesti bačkih Hrvata na prostoru današnje Vojvodine u razdoblju od XVII. do XX. stoljeća (str. 7-26). Slijede tekstovi Ljubice Vuković Dulić i Stipana Stantića, koji opisuju povijesne prilike i geografska obilježja Tavankuta, mjesta u kom je

1946. godine osnovano HKPD „Matija Gubec“, prvobitno namijenjeno njegovanju dramske umjetnosti.

O suvremenom kontekstu rada i razvoja Društva piše Ladislav Suknović koji je naglasak stavio na važnost opstojnosti i održavanja Seminara bunjevačkog stvaralaštva za žitelje ali i za sve zainteresirane. Nastanak, koncept i način održavanja Seminara opisao je u „Tradicijskoj kulturi bunjevačkih Hrvata“ (str. 35-37) Ivica Dulić.

U dijelu „Nošnja i rukotvorine na ponos“ detaljno su opisani dijelovi tradicijske nošnje, materijali i vezovi, kroz tri teksta Kate Suknović, zahvaljujući kojima imamo uvid u bogatstvo materijalne baštine bunjevačkih Hrvata u Vojvodini. Rukotvorine po kojima je ovo podneblje poznato i priznato u svijetu je stvaralaštvo u tehnici slame. Jozefina Skenderović u svom radu „Naiva u tehnici slame“ (str. 61-63) opisuje u kratkim crticama godišnji običaj vezan uz žetvene radove, dužijancu, te kako je iz krhkog nusproizvoda žetve – slame, iznikla svojevrsna umjetnost, poznata i kao slamarstvo, čija djela danas krase i oplemenjuju mnoge prostore.

Slijedi glazbena cjelina, u kojoj su kroz tri teksta voditelji ove sekcije, profesori Tamara Štricki Seg i Vojslav Temu-

nović skupa s Augustinom Žigmanovim, opisali sviranje na tamburi i gajdama, odnosno tradicijsko pjevanje bunjevačkih Hrvata.

Važan dio zbornika je „Život u običajima“, koji čine četiri teksta profesori-ce Tamare Štricki Seg, raspoređenih po tematskim cjelinama koje prate program seminara: zimski običaj prelo (str. 73-79), proljetni običaj kraljica (str. 80-89), dužijanca (str. 90-95) i svatovski običaji (str. 96-103).

Posljednja cjelina publikacije su „Bunjevački narodni plesovi“ gdje su u dvama tekstovima opisane bunjevačke plesne igre i šest dječjih sigri (igara) za rasonodu.

U pogovoru rukovoditeljica Odjela za kulturu iz Hrvatske matice iseljenika, mr. sc. Snježana Jurišić piše o važnosti očuvanja hrvatske tradicije u Vojvodini. Na kraju je tekst stručne suradnice za plesnu kulturu pri Hrvatskom saboru kulture Valentine Dačnik o suradnji HKPD-a „Matija Gubec“ i Hrvatskog sabora kulture započetoj 2016. godine uz riječi potpore u daljnjem radu Društva i Seminara bunjevačkog stvaralaštva.

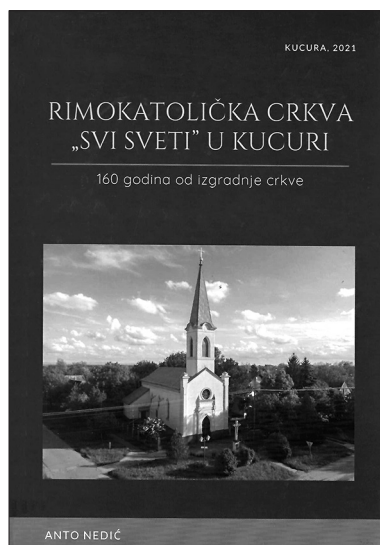
Važno je napomenuti da se u ovoj knjizi nalaze partiture pjesama, plesova i igara, koje slijede kao prilog iza tekstova, dok se kompletne partiture i dionice za tamburaški orkestar svih opisanih bunjevačkih narodnih igara u zborniku mogu pronaći na CD-u na kraju Zbornika. Na drugom CD-u nalaze se video snimke bunjevačkih igara i frizura oglasila.

Cijela publikacija obiluje fotografijama, koji osim svoje estetske i likovne vrijednosti, prate tekstove i doprinose boljem i cjelovitijem razumijevanju sadržaja.

Ovako uređen Zbornik radova, osim što u sebi sadrži opsežnu znanstve-

nu, etnografsku i glazbenu građu, predstavlja i svojevrsan hommage kulturnoj baštini bunjevačkih Hrvata.

Senka Davčik

Anto Nedić, *Rimokatolička crkva „Svi Sveti“ u Kucuri: 160 godina od izgradnje crkve*, Rimokatolička župa Svi Sveti, Kucura, 2021., 160 str.

U crkvenoj historiografiji Bačke jedan od nedostataka su monografije rimokatoličkih župa, osobito na hrvatskom jeziku. Situacija na mađarskom jeziku je nešto bolja. Često su ta izdanja brošure kraćeg sadržaja pa je mnogima i dalje nepoznata povijest vjerskog života u župama diljem Bačke.

Zbog toga knjiga pred nama predstavlja doista lijep primjer monografije jedne dijasporske župe u Subotičkoj biskupiji, župe Svih Svetih u Kucuri.

Kucura, mjesto u središnjoj Bačkoj, dom Rusina, Srba, Mađara, Crnogoraca, Hrvata i drugih, prvi puta se spominje